

DOKUMENTOVANJE PROCENE UTICAJA I KONTROLA KVALITETA

PROCENA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

MESTO DOKUMENTACIJE U PROCESU PROCENE UTICAJA

- Dokumentovanje rezultata jedan je osnovnih elemenata procesa procene uticaja.
- U svim sistemima procene uticaja postoji zahtev o izradi dokumentacije i raspravi sa zainteresovanim stranama koji izražava osnovne rezultate procese procene uticaja u celini što predstavlja:
- Environmental impact statement- STUDIJU O PROCENI UTICAJA.

- Studija o proceni uticaja je dokument koji sadrži analizu i ocenu stanja činilaca životne sredine i njihovu osteljivost na određenom prostoru, međusobni uticaj postojećih i planiranih aktivnosti, predviđanje direktnih i indirektnih uticaja projekta na životnu sredinu i mere i uslovi za sprečavanje, otklanjanje, ublažavanje ili sanaciju štetnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi.

FUNKCIJE DOKUMENTA O PROCENI UTICAJA

- Dokumenti o proceni uticaja moraju da ispunjavaju sledeće funkcije u sistemu procene uticaja:
  - 1. Da se koristi pri donošenju rešenju o određenom projektu
  - 2. Da služi kao osnova za raspravu sa zainteresovanim stranama
  - Studija o proceni uticaja je namenjena širokom broju korisnika i sadrži sve zaključke koji su neophodni zainteresovanim, koji mogu ili ne moraju da poseduju znanja neophodna za shvatanje ekoloških aspekata određenog projekta.

FUNKCIJE DOKUMENTA O PROCENI UTICAJA

Informacije koje su uključuju u dokumetaciju o proceni uticaja na životnu sredinu odnose se na opis:

- 1. Planirane delatnosti i njene ciljeve
- 2. Razumnih alternativa
- 3. Elemenata životne sredine
- 4. Uticaj neplanirane delatnosti
- 5. Prethodnih mera u cilju svodjenja na minimum nepovoljnog uticaja na životne sredinu
- 6. Pojava nedostataka
- 7. Programa monitoringa

STRUKTURA I SADRŽAJ DOKUMETACIJA O PROCENI UTICAJA

- U sastavu dokumetacije o proceni uticaja treba da udju sledeće informacije:
- 1. Zakonodavni okviri
- 2. Osnovni zaključci o projektu i alternativama, karakteristike projekta o potrebnim resursima, obimu emisije, fizičkim parametrima, korišćenoj tehnologiji
- 3. Karakteristika početnih prorodnih uslova i komponenata životne sredine, zone pretpostavljenih uticaja određene delatnosti.

KONTROLA KVALITETA PROCENE UTICAJA

- Procena uticaja- je instrument za izradu i donošenje rešenja.
- Za proveru, koliko je potpuna i tačna informacija, predviđene su specijalne procedure kontrole kvaliteta procene uticaja.
- Provera kvaliteta procene uticaja može se ostvariti kroz ocenu dokumetacije o proceni uticaja ili kroz ocenu procesa procene uticaja.
- Dokumetacija o proceni uticaja je mnogo lakše organizovati.

CILJEVI, ZADACI I REZULTATI KONTROLE KVALITETA

- Osnovni cilj kontrole kvaliteta dokumentacije o proceni uticaja je ocena rezultata procene uticaja sa stanovišta korišćenja donetih rešenja.
- Zadaci koje treba rešavati u toku kontrole kvaliteta dokumentacije o proceni uticaja su:
  - 1. Oceniti potpunost informacije
  - 2. Oceniti tačnost i pouzdanost informacije
  - 3. Oceniti kvalitet prezentovanja informacija u dokumentaciji

CILJEVI, ZADACI I REZULTATI KONTROLE KVALITETA

- Skala za ocenu adekvatnosti dokumentacije prema NEPA je:
- 1. Adekvatan- razmatranje uticaja i alternativa je adekvatno.
- 2. Nedostatak informacija- projekat ne sadrži dovoljno informacija za potpunu ocenu svih razumnih alternativa
- 3. Neadekvatan- nedostaci u analizi uticaja i alternativa su ozbiljni.

KONTROLA- podrazumeva ne samo ocenu, već i mogućnost korišćena njenih rezultata u daljoj proceduri

Ekspertiza- svestrana analiza dokumentacije, adekvatno opisuje dati proces

KONTROLA KVALITETA PROCENE UTICAJA

- Skala za ocenu prihvatljivosti određene delatnosti na životnu sredinu, u skladu sa NEPA je:
- 1. LO (lack of objection)- odsustvo zapažanja, analiza dokumetacije o proceni uticaja nije pokazala bilo kakve moguće uticaje koji bi zahtevali izmene projekte.
- 2. EC (Environmental Concerns)- napomene ekološkog karaktera, analiza je specificirala uticaje na životnu sredinu koje je korisno smanjiti ili sprečiti, da bi se u punoj meri izbegle štete u životnoj sredini.
- 3. EO (Environmental Objections)- osporavanja ekološkog karaktera, analiza o proceni uticaja je prikazala značajne uticaje na životnu sredinu koje je nepohodno umanjiti ili sprečiti da bi se u potpunosti izbeglo nanošenje štete životnoj sredini.
- 4. EU (Environmental Unsatisfactory)- nezadovoljavajuće sa ekološke tačke gledišta, analiza je pokazale postojanje negativnih uticaja značajnog obima.

KONTROLA KVALITETA PROCENE UTICAJA

- Za ocenu kvaliteta dokumetacije o proceni uticaja često se primenjuje sistem KOMPLET KRITERIJUMA.
- Jedan od najrasprostranjenijih kompleta te vrste je PAKET OCENE KVALITETA DOKUMENTACIJE
- Paket uključuje ocenu četiri elementa dokumetacije:
  - 1. Opis odredjene delatnosti
  - 2. Prikaz i ocenu ključnih uticaja
  - 3. Alternative i mere za smanjenje ili sprečavanje štetnog uticaja
  - 4. Predstavljanje rezultata procene uticaja

KONTROLA KVALITETA PROCENE UTICAJA

- Komplet kriterijuma, koji se ocenjuju na osnovu skale ocena

OZNAKA	OPIS OCENE
A	DOBRO URADJENO BEZ ZNAČAJNIH PROPUSTA
B	ZADOVOLJAVAĆE I KOMPLETNO, PRISUTNE MALE GREŠKE I PROPUSTI
C	JEDVA ZADOVOLJAVAĆE
D	DELOVI DOBRO URAĐENI, ALI SE KAO CELINA OCENJUJE NEZADOVOLJAVAĆE
E	NEZADOVOLJAVAĆE, ZNATNI PROPUSTI I GREŠKE
F	VRLO NEZADOVOLJAVAĆE, VAŽNA PITANJA SLABO OBRAĐENA ILI NISU OBRAĐENA
NA	NEUPOTREBLJIVO, DOKUMETACIJA NIJE PRIMENJIVA ILI NIJE ZNAČAJNA

PROCENA UTICAJA I DONOŠENJE REŠENJA

Metode donošenja rešenja:

- 1. Provera saglasnosti sa ekološkim standardima, podrazumeva da projekat može da bude dozvoljen za primenu
- 2. Analiza u cilju ekonomičnosti- podrazumeva izražavanje ekoloških i ostalih posledica projekata u novčanoj formi sa ciljem određivanja opšte koristi projekta.
- 3. Višekriterijumska analiza- veći broj metoda koje imaju najveći primenu i znatno poboljšavaju kvalitet neformalnih rešenja.
- 4. Metode ekspertne ocene- imaju najveću primenu zato što ne zahtevaju dodatne podatke ili napore.